

136
DEO OPTIMO MAXIMO
QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-secundâ
mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXX.

M. HENRICO-MICHAELE MISSA,
Censore Regio, Militarium Nosocomiorum ad Regis Exercitum
Medico, Doctore Medico, Præside.

An Lupiis Caustica?

I.

UMORES chronici qui sub cute vel inter musculos ef-
formantur, ita ut doloris sint expertes, cutis colorem non
mutent & ex parvulo incipientes diu paulatimque incre-
cant, vulgari Lupiarum nomine designantur. Horum duplex
est præcipue genus, unum lymphaticorum quos antiqui
Phlegmaticos Abcessus vocabant, recentiores verò Lupias
seu Tumores incarceratos dixere, ex eo quòd tunica suâ
includantur; aliud adiporum, quibus nomen græcum est Στεροματῶν quippè
qui carnis hebetis & flaccidæ speciem referant. Priores pendunt à dilatatione
vel Aneurismali vasculi lymphatici in quo sensim cumulatur & stagnat Lym-
pha calore & morâ diversimodè spissescens, vel à prægnantis obstructione
Glandulæ; posteriores ab affluxu nimio succi nutritii in partem aliquam
adiposi textus obsequiosorem procreantur, aut à luxuriantis adipis congesti-
one intra cellulas hujusce textus. Uti variae Lupiarum causæ, sic in iis di-
versa sunt phenomenæ: quædam duræ & remittentes, quædam molles sunt
& cedentes; nunc extus ita prominent, ut ab exiguo quasi petiolo depen-
deant, nunc bazi hærentes ampliori magis complantantur; aliæ glandis aut
nucis crassitiem non excedunt, aliæ stupendam in molem atrolluntur. Hu-
moris contenti ratione, Atheromata, Melicerides, Steatomata dicuntur;
Atheromati subest quasi tenuis pulcicula, Meliceridi liquidior mellis instar
humor, Steatomati pingue quiddam & sebo simile: in capite Testudines
audiunt & Talpæ, vel ob formæ similitudinem, vel ex eo quòd locum
murent & sub cute, veluti per cuniculos, ad decliviorè partem humor
dilabatur: in collo Strumæ nuncupantur sive Bronchocele: si quandò in am-
plam addè molem tumor excrescat, ut in modum citrulli vel carnis natium
propendeat, barbato nomine nata insignitur. Alia silemus nomina, cum
de curâ præsertim dicere studeamus.

Quatuor, Lupias sanandi, methodos proponunt auctores; resolutionem
que compressionem vel resolutivis obtrinetur, dum in-ús diluentia prescri-
buntur & attenuantia; erosionem per cathartica, quibus aperitur Cystis &
elapso humore sensim absorbitur; suppurationem maturantibus excitandam,
extirpationem denique ligaturâ vel ferro. Ex his methodis rarè succedit
resolutio; ægrè admodum solitis remediis maturantur Lupiæ; plurimis in
calibus periculosa vel impossibilis excisio; supersunt igitur Caustica, quæ
cæteris anteponenda esse contendimus, cum ad sanandas Lupias, (irritis

pharmacis internis) optima sit suppuratio & ea Causticis feliciter promoveatur.

I I.

QUILIBET Tumores ab humore pravo vel saltèm redundantanti sunt, hinc si talem humorem ad externam superficiem benigna propulerit natura, prudentius erit hunc in parte retinere & quæsitum huic aditum præbere, ne refluxus ad interna tumores novos in mollioribus & magis ad vitam necessariis visceribus exciter, nec absque gravi sæpius periculo. Plures idcirco Practici suppurationem in tumoribus movere suadent, cujus ope non solum evacuatur humor localis, sed naturalis veluti fonticulus aperitur, quo si quid noxii humoribus hæreat, per apertam viam possit expurgari. Verùm si tantæ sit utilitatis in aliis tumoribus, saltèm frigidis, suppuratio, quânto magis in Lupiis profuturam, quântum necessariam arbitremur; cum iis plerumque subjiciatur humor, qui extrâ circulationis orbem positus, inspissatus nimium & degener, vasculis resorberi nullo modo queat? Amputationi non minùs quàm resolutioni præstat suppuratio; si enim circâ Tendines, Nervos & Vasa tumor enascatur, num hisce partibus intactis secari poterit? (1) In methodicâ suppuratione; nec Vasa, neque Nervi, neque Tendines læduntur, quòd fortiori suâ membranâ resistant & ubi detecta fuerint, plumaccolis aptis que remediis facillè protegantur. Præterea in amputatione dolor acutissimus, plurima necessario Vasa secantur, undè sequitur Hæmorrhagia, amplum fit vulnus, adde quòd plures à ferro sic abhorreant, ut malum ferre quàm durum auxilium experiri malint: institutâ verò suppuratione, minùs terrentur ægri, nullum pertimescitur sanguinis profluvium, sensim & leniùs absolvitur cura, quod sanè majoris est momenti, nam *omne nimium naturæ est inimicum, quod verò paulatim fit tutum est.*

I I I.

(a) Rudis tunc temporis & indigita puriora materies spongiosis in visceribus præconcepta latentque, in motum agitur, majora que in vasa subito defertur, in quibus perficitur puris elaboratio.

EX diversis suppurationum generibus, alia majoribus in Vasis fit. (a) quod exemplo Variolarum necnon Erysipelatis &c Confirmatur, quæ non numquam statim ab eruptione factâ maturescunt; in Glandulis observatur alia, tertia denique sedem habet in textu cellulari, undè variæ metastases oriuntur. Verùm quæcumque sit generis suppuratio, cujusdam semper Inflammationis est effectus & si quando visi sunt Abscessus absque Phlogosi fieri, certè pus in tumore confectus non fuit, sed ex alio loco per metastasim derivatus. Etenim juxta Celeberrimum hujusce Scholæ Magistrum D. PETIT, pus est materia cremori similis vel emulsio constans ex parte sanguinis globulosâ & oleosâ cum adipis soluti & feri parte quâdam, fatigantis naturæ beneficio, conquassatâ & subactâ. Hæc autem ut fiat globulorum attenuatio, adipis solutio & utriusque cum aquâ commixtio,

[1] Puella lupiam in dorso manûs dextræ, circâ tendines positam gerebat, quam amputare suscipiens Chirurgus, extensorem digiti medii secavit. Statim, musculorum sublimi & profundi retractione, digitus in volam fuit incurvatus, & sic contractus remansisset, nisi S. M. MISSA, Præses illustriſſimus hoc malum ingenioſo præcavisset artificio. Extenso enim digito & sic cum manu in posteriora, ferularum ope, reclinato, cum approximari nullo modo possent extrema discissi tendinis, extremum superius indicatoris extensori, inferius annularis tendini applicavit & superimpositis plumaccolis aquâ melissâ compositâ succidis & fasciâ conveniente, novum in situm retinuit. Venæ sectio pluriès iterata fuit, hordeatus que potius abundè sumptus, ad arcendam inflammationem & gangranam: sic inter se tendines optimè conceverunt & ægra sanata fuit, itâ tamen ut medium dig. tum absque indicatore movere non possit & vicissim.

requiritur ex parte solidorum Erethysmus quidam & vibratilitas major, ex parte fluidorum, motus aliquis Fermentationis, sive rectius vera desideratur Inflammatio. His positis, facilius intelligitur quibus remediis movenda sit in Lupiis suppuratio, utrum Maturantibus, an Cauticis? Illa vulgò Topica Maturantia dicuntur, quæ vel emolliunt, ut cataplasma de micâ panis, vel stimulant, ut Pix, Unguentum fuscum &c. Profunt equidè emollientia, dum fibræ sic irritantur ut eas relaxare sit opus, utiliùs applicantur acria, quandò debilius naturæ conamen excitandum videtur; sed in iupis nullus est Erethysmus quem prioribus compescas; posteriorum actio lentior ac proinde priùs corrumpitur materies, quàm in pus, ut aiunt, laudabile convertatur. Hæc igitur adhibenda sunt remedia, quæ fibras extimentent fortiter & necessariam tensionem ac inflammationem efficaciter concitent. Porro quid certius, quid celerius hunc effectum præstabit quàm Cautica, quæ paucis horis fluidiori humori parant exitum, Phlogosim & Erethysmum suscitant, quibus dividatur, solvatur & in pus vertatur materia spissior, quorum præterea, medentis ad nutum, sic moderari potest actio, ut partes vitandæ non lædantur, & tamen omne malum evellatur radicitus, Cylitis integra vel erosione vel suppurazione consumatur?

I V.

LEVIOR forsàn & incerta videretur assertio nostra, nisi plurimorum Authorum testimonio, fulciretur (b) & comprobaretur experientiâ. Hæc methodo sanata fuerunt iupis plurimæ in collo circa nervos & vasa posita, in manu, carpo, genu circa tendines & pro insanabilibus habitæ: non aliâ etiâ utuntur quidam qui lupias curandi jus sibi, nescio quo jure, vindicant, tanquàm arcanis & sibi propriis remediis eas pertractarent. Ut verò præ cæteris tutior judicetur illa methodus, paucis eam verbis exponemus. Præmissis generalibus Medicamentis, suprà Tumorem applicatur Emplastrum vesicans affem latum aut ampliùs, juxta Tumoris magnitudinem; Unguento Basilico cum Emplastro Epispastico dimidiis partibus mixto vulnusculum tegitur, donec fiat suppuratio; tunc apponuntur hinc & inde frustula Trochiscorum Escharroticorum Pharmacopææ Parisiensis & super imponuntur plumaccola æquali parte Balsami Arcæi & Basilici inuncta: (c) Tumor ipse tegitur Emplastro ex theriacâ veteri & Dyachilo gummato, guttis aliquot Laudani liquidi irrorato, ut dolor minuatur & nimia fibrarum contractio ab actione caustici præcaveatur. Brevi decidunt escharræ, nova rursus applicantur Trochiscorum frustula, cum eâ cautione ut longè à Tendinibus & Vasis collocentur. Si verò detecti fuerint Tendines, plumacollis aquâ mellis composita vel alio liquore spirituoso inspersis operiantur. Eodem modo pergendum, donec totus exedatur tumor, postea promovenda cicatrix. Ideò prescribuntur trochisci escharrotici, quod facilè non dissolvantur ut alia caustica, & latius non dissolvant. Non nulli Aquam Mercurialem adhibent, verùm illius usum quamvis externum, Ventriculo & Nervis nocere constat experientiâ. Interea dum admoventur Cautica, diluentium internè prescribendus usus, qualia sunt serum lactis, hordeatum, emulsiones, &c., alvus que leniter identidem subducenda. Tumorem etiam lapide Cautico, si lubuerit, aperire licet: ad id ex his quæ suprà memoravimus Emplastrum conficitur perforatum, quod & cuti tenacius adhæret & dolores lenit; dehinc apponitur annulus eburneus * lineam spissus & duas altus, paulò minoris diametri, quàm emplastri foramen, ut ipsi cuti sit contiguus, intrâ quem immittitur causticus lapis * minutim fractus, alio Emplastro, spleniis & fasciâ

(b) Quod si operatio convulsivæ vel hæmorrhagie periculum videatur allatura, satius erit materiam cuti incisâ, primò educere, deinde quod superest cum membrana cathartici absolvere.

Perdulcis, lib. XIV. cap. XIX.
Sic Paræus lib. VI. cap. XX.

Alitue tractat de tumore pag. 147.

Hist. inst. c. i. arg. part. II. sect. I. cap. XXVIII. &c.

(c) Digestivum illud, si nimium macui dolores superveniant, ovi vitello, extracto galeni temperandum &c.

* Vel Buxus.

* Vel Passæ Cauticæ An-

geli salæ frustula, quæ
Tere chisco-
runt etiam lo-
co possunt
adhiberi.

mediocriter comprimente retinendus. Hoc artificio cavetur ne lapis solutus in vicina fluat & cutim latius erodat. Eodem modo tutius aperientur tum fonticuli, tum abscessus. Post primam deligationem, vel inciditur escharra, vel delapsus unguentis sollicitatur & inchoatâ jam suppuratione, Trochisci descriptâ methodo usurpantur. Sic Lupiæ quæcumque, viâ simplici, leni nec minus tutâ, felicem ad sanationem perducuntur; sic in Scrotulis haud maligni moris agendum, si medicaminibus internis resolvi se renuant, sic in Bronchocele, si tamen incalsum experta fuerint alia præsidia. (2)

V.

OBJICIETUR Amputatione citius & certius sanari Lupias, deinde metuendum esse ne Cauticorum usu Tumor in Cancrum degeneret: faciemur equidem suas quoque laudes mereri excisionem, nec tam omnino prohibendam censemus, præsertim si Tumor bazim habeat arctiorem; æt quoties in tumore involvuntur aut Tendines aut majoris momenti vasa, rejicienda prorsus Amputatio & ad Cautifica spem unicam confugiendum. Quod ad secundam objectionem attinet, in eo tantum casu metuendum est Carcinoma, in quo scirrhosam naturam adepta fuisset Lupia, & tunc sanè neque causticis nec aliis quibuscumque remediis tentanda curatio, cum identique periculum imminet Igitur auctoritate, ratiocinio nec minus experientiâ frêti, sic concludere non dubitamus:

Ergo Lupiis Cautifica.

(2) Maxima sunt quorum usus incipimus ad tollendum Bronchoceleum multâs deprædicantur. In aphemeridibus Medicis mentis ultimi, legere est hisio his tumorum hujusce modi putaminibus ovorum ullis & pulveratibus sanatorum. Altera etiam refertur licet medicamentum, usum probatissimum, quod accepit ab amicis hæc illustrissimus, quodque, ut publici juris fieret, necum benignè communiavit Vir Clarissimus utilitati publicæ consulens, & sponzæ selectæ $\frac{2}{3}$ I farinæ mulli sua maced.

(d) Millium
arundina-
rum subro-
tando semi-
ne, forgo
nominatum.
C. B. holicus
forghum. L.

(d) $\frac{2}{3}$ I alumini ussi, placentis nigri, olivæ etiam conchar pepar ana $\frac{2}{3}$ I farinæ triticæe pug-
1; spongia prius ad tubulinum utatur, mibum torrefiat, testatur & per laccam trajiciatur; omnia
deinde pulverata simul debantur vicellis ovorum N°. XV Aut XVI. & in pulcem resurgant, ex
ger formetur placente decem quales in luto calore leni & pernet residi per arundina-
rum usum placetare pari m quatuor & tunc quolibet die, s i o, quatuor hols a cella sic adhibe-
bita remaneat ad peritiam ut de sanatio em.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Henricus-Michael MIS-
SA, Aclius præses Censor
Regius, Militarium Noso-
comiorum ad Regis exerci-
tum Medicus.

M. Joannes-Nicolaus MILLIN
DE LA COURVAULT,
Anatomes & Artis obstetri-
cia in gratiam Matronarum
professor.

M. Theophilus DE BORDEO,
Eques, Nofocomii Regii &
Militaris Baregiensis Me-
dicus designatus.

M. Petrus-Abrahamus PAPON
DE MONCETS, Eques,
Societatis Litteraræ Cata-
launensis socius.

M. Claudius-Thomus-Guil-
elmus GUILBERT DE
PRÉVAL, Christiani VII.
Daniae & Norvegia Regis
Consiliarius, Medicus, à
Medicis Consiliis, necnon
rerum Medicarum à relatio-
ne.

M. Jacobus GOURLEZ DE
LA MOTTE.

M. Ludovicus-Joannes-Bap-
tista COSNIER.

M. petrus-Augustinus ADET-

M. Jacobus BARREO DU
BOURG, Regie Scientia-
rum Academiae Stokholmiensis
& Societatis Regia Mos-
peliensis Socius, nec non
Chirurgia gallica iulio nata
professor designatus.

Proponebat Parisiis CLAUDIUS LAFISSE, Interdunæus, Doctor
Medicus Andegavensis, nequon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisien-
sis Baccalaureus Theſeos Author, A. R. S. H. 1770, à sexta ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi 1770.